

MatLab összefoglaló

Alapfogalmak:

Konstansok: i, j, pi, e, inf, -inf, NaN, eps

Aritmetika: sin, cos, tan, atan, sind, cosd, tand, atand, sqrt, exp, pow, pow2, log, log10, exp, factorial, factor, primes, round, floor, ceil, abs, ~

Vektorok: *transzponált, összefűzés, indexelés*, length, size, ones, zeros, rand, diag, eye, linspace, (logspace), find, *beépített fv.-ek vektorokon (sin, abs, exp, round, stb.), logikai műveletek és indexelés (pl. $a < 1.2$, $b \sim 3$)*, sum, prod, mean, min, max, *elemenkénti műveletvégzés ($a.*b$, $a.^2$, stb.)*

2D ábrázolás: figure, plot(x), plot(x,y), stem(x), stem(x,y), stairs, hold on/off, subplot, grid on/off, legend, *linespec*, xlim, ylim, box, text, xlabel, ylabel, title, ('FontSize', 14, 'FontWeight', 'bold'), close all, set(0, 'DefaultAxesFontSize', 20), clf

Kiírás, szövegformázás: disp, sprintf, fprintf, *formatSpec*, rats, format, num2str, mat2str

Mátrixok, alapműveletek: *mátrix létrehozása, transzponált, összefűzés, indexelés (skalárral, egész vagy logikai vektorral, lineárisan)*, length, size, ones, zeros, rand, diag, eye, squeeze, reshape, numel, find, *beépített fv.-ek mátrixokon (sin, abs, exp, round, stb.), logikai műveletek és indexelés (pl. $A < 1.2$, $B \sim 3$)*, sum, prod, mean, min, max, trace, rank, det, inv, *elemenkénti műveletvégzés ($A.*B$, $A.^2$, stb.)*

Egyenletrendszerek: *megoldása osztással*

Polinomok: roots, polyval, poly, polyfit

Deriválás, integrálás: diff, *differentiahányados*, trapz, cumsum, cumtrapz, integral

Képek betöltése, kirajzolása: colormap, imagesc

Egyéb: pause, error, clc, clear all, load, save, isequal

3D ábrázolás: meshgrid, surf, mesh, surfc, meshc, quiver, quiver3, contour, contour3, contourf, clabel, colorbar, view

Cellatömbök: cell, *elemeinek indexelése, létrehozása ismert elemekkel*, cellplot

Struktúrák: *használatuk*

Fájlkezelés: filesep, fopen, fclose, fprintf, fscanf, textscan, fwrite, fread

Szótár:

Konstansok:

- i és j : képzetes egység (mindkettő ugyanaz)
- π , e , $\inf$, $-\inf$
- NaN : nem elvégezhető műveletek eredménye (pl: nullával osztás, végtelenek összeadása...)
- eps : számábrázolás hibája, konkrétan az 1 és a legnagyobb 0 és 1 közt lebegőpontosan számolható szám különbsége ($=2^{-52}$). Jelentősége: két elvileg egyenlő szám ennyivel eltérhet egymástól.

Aritmetika:

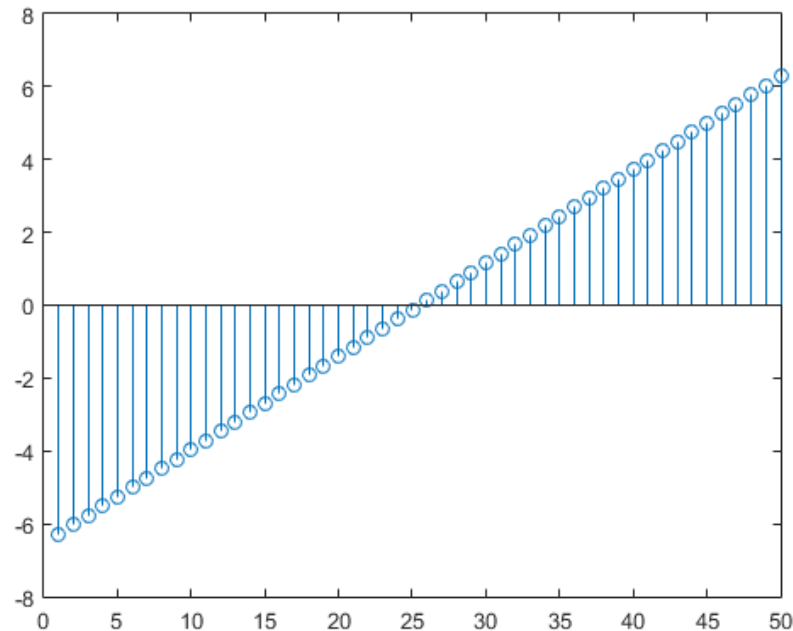
- radiános trigonometrikus függvények: $\sin$, $\cos$, $\tan$, atan ,
- szöges trigonometrikus függvények: sind , cosd , tand , atand ,
- sqrt (gyökvonás), $\exp$ (e^x), pow (x^y), pow2 (2^y), $\log$ ($\ln(x)$), $\log_{10}$ (tízes alapú), factorial ($x!$), factor (prímtényezőket adja vissza vektorban), primes (x -nél kisebb prímszámok), round (kerekít), floor (mindig felfele kerekít), ceil (mindig lefele kerekít = egészrész), abs (abszolút érték)
- $\sim$ -- ez a negálás MatLabban (használható így is: $\sim=$, teljes zárójeles tagot is negálhatunk stb.)

Vektorok:

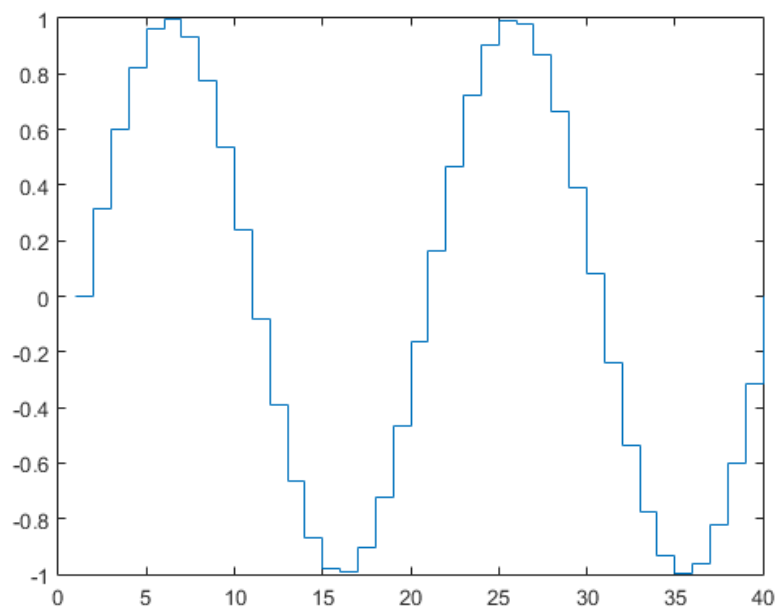
- *transzponált* : A'
- *összefűzés*: $X = [A; B; C; D]$ – vesszővel elválasztva egy sorba kerülnek, pontosvesszővel új sorba
- *indexelés* :
 - *sima*: $v(5:8, :)$ megj: a kettőspont azt jelenti, hogy az adott dimenzió mentén az összes elem
 - *logikai*: $x = (v < 5) >>$ olyan vektort ad vissza, ahol azokon a helyeken, ahol 5-nél nagyobb szám áll, egyes lesz, a többi helyen 0. $v(x)$ kifejezés pedig visszaadja azokat az értékeket, amik nagyobbak, mint 5, a többit pedig kihagyja. Hasznos még: $v(x) = 0$ – kinullázza az 5-nél kisebb elemeket.
- length , size (vektor hossza -- mindkettő)
- $\text{ones}(n)$ – n hosszú vektort készít, amiben csupa egyesek vannak
- $\text{zeros}(n)$ – ugyanaz, mint a ones, csak nullákkal
- $\text{rand}(n)$ – n hosszú vektor 0-1 közti véletlen számokkal feltöltve (intervallum: $[0;1)$!!)
- $\text{diag}(v)$ – a paraméterként átadott vektorból diagonális mátrixot készít (vektor elemei a főátlóba kerülnek)
- $\text{eye}(n)$ – $n \times n$ -es egységmátrixot készít
- $\text{linspace}(a,b,c)$ – a -tól b -ig terjedő intervallumot (vektort) ad vissza, amit c db elemet tartalmaz. Az elemek közt a köz egyenletes. (logspace – logaritmikus felosztású intervallum)
- $\text{find}(X < 10, k)$ – X elemei közül az első k szám, ami megfelel a feltételnek
- *beépített fv.-ek vektorokon* ($\sin$, abs , $\exp$, round , stb.) – értelemszerűen (pl: $\sin(X)$)
- $\text{sum}(v)$ – vektor elemeinek összege, $\text{prod}(v)$ – vektor elemeinek szorzata, $\text{mean}(v)$ – v átlaga, $\text{min}(v)$ – legkisebb elem, $\text{max}(v)$ – legnagyobb elem
- *elemenkénti műveletvégzés* ($a.*b$, $a.^2$, stb.)

2D ábrázolás:

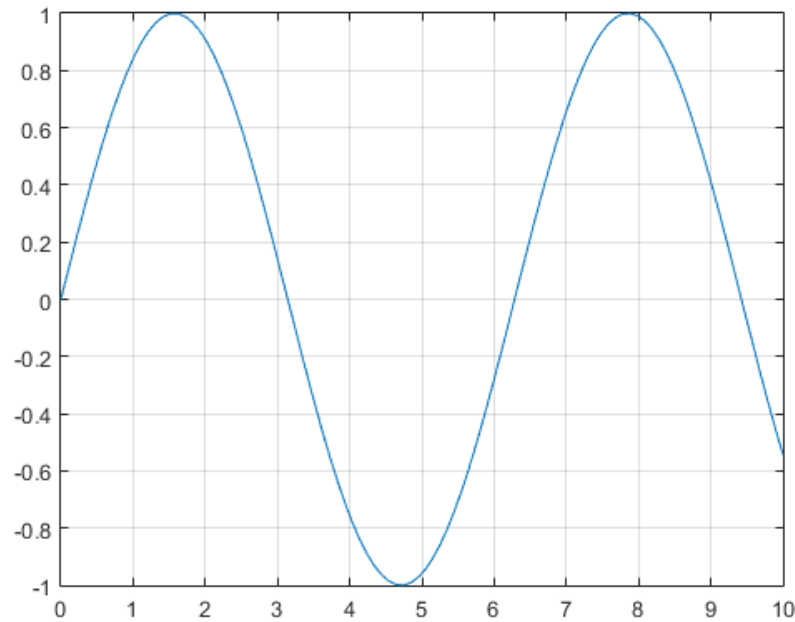
- `figure(k)` – új grafikonablak nyitása (paraméter opcionális)
- `plot(y)` – kirajzolja a `y` sorozat elemeit, az `x` tengelyen egész számok vannak
- `plot(x,y, 'Linespec')` – `y` függvény kirajzolása `x` tartomány fölött
- `stem(y)`, `stem(x,y)` olyan grafikont rajzolt, ahol `y` értékek pontokként ábrázolja, és a pontokat összeköti az `x` tengellyel

- `stairs(x)`, `stairs(x,y)`:

- `hold on/off` – „hold on” esetén ugyanarra a grafikonra rajzolja az összes függvényt, „hold off”-nál mindig felülírja az előzőt
- `subplot(n,m,p)` – a grafikonablakot `n`×`m`-es táblázatra osztja és a `p`-dik cellába rajzolja a következő grafikont.
- `grid on/off` – rács bekapcsolása

- `legend('szöveg1', 'szöveg2', ...)` – jelmagyarázat
- `linespec: színek(b – kék, r – piros, g – zöld, k – fekete, m – magenta(rózsaszín), y – sárga, c – világoskék, w – fehér), vonaltípus(- folytonos vonal, : pontozott, -- szaggatott vonal, -. szaggatott-pont), jelölő(o, s, +, *, ., x, ^, v, >, <), 'LineStyle', 'LineWidth', 'MarkerStyle', 'MarkerSize', 'MarkerFaceColor', 'MarkerEdgeColor'`
- `xlim([a,b]), ylim([a,b])` – tengelyek tartománya
- `box on/off` – grafikon kerete kapcsolható ki és be
- `text(pi,0, 'szöveg')` – a grafikonra ír szöveget x, y pozícióban (x,y a grafikon szerinti értékek)
- `xlabel('Szöveg'), ylabel('Szöveg')` – tengelyfeliratok beállítása
- `title('Szöveg')` – grafikon címe ('FontSize', 14, 'FontWeight', 'bold')
- `set(0, 'DefaultAxesFontSize', 20)` – összes grafikon tengelyfeliratainak betűméretének beállítása
- `clf` – aktuális grafikonablak ürítése, törlése

Kiíratás, szövegformázás:

- `disp(v)` – v változó kiírása a konzolra
- `str = sprintf('%0.5f', A)` – A változóban tárolt elemet szöveggé alakítja '%0.5e' formázó kifejezés szerint
- `fprintf('X is %+4.2f meters or %8.3f mm\n', A1, A2)` – kiírja az első paraméterként átadott szöveget úgy, hogy %4.2f helyébe A1 értékét helyettesíti be, %8.3f helyébe pedig A2 értékét.
- *formatSpec* – egy szöveg, amiben kijelöljük, hogy kiíratáskor hova fognak a változók kerülni. Az előző példában az % jel adja meg, a behelyettesítendő számok helyét, az utána álló szám megadja, hogy a szövegben hány karakternyi helyet foglaljon el a beillesztett szám, a pont utáni szám a tizedes jegyek számát adja meg, f pedig azt jelző, hogy fixpontos alakban szeretnénk kiírni a számot. Lehet még: d – egész, e – exponenciális alak, g – kompakt alak: kiválasztja, hogy lebegőpontosan, vagy fixpontosan jobb) A + jel azt jelzi, hogy az előjelet akkor is tegye ki, ha pozitív a szám.
- `rats(X)` – X mátrix elemeit törtalakra hozza

- `format long` – a konzolra írandó számok alapértelmezetten ilyen formátumban kerülnek kiírásra lehetséges értékei: `long` – fixpontos sok tizedesjeggyel, `shortEng` – mérnöki alak (lebegőpontos alak, úgy, hogy a 10 kitevője mindig 3 többszöröse), `compact` – kevés `space`-t rak a számok közé. Megj: paraméter nélkül visszaállítja az alapértelmezést.
- `num2str`, `mat2str` – számok és mátrixok szöveggé alakítása

Mátrixok, alapl műveletek:

- *létrehozás: pl: $A = [2, 3, 4; 5, 6, 7; 8, 9, 10]$ megj: a vessző elhagyható*
- *transzponált, összefűzés, indexelés – ugyanúgy, mint a vektoroknál*
- `length(A)` – a legnagyobb kiterjedésű dimenzió menti mérete
- `size(A,k)` – k-dik dimenzió menti mérete
- `ndim(B)` – B dimenzióinak száma
- `ones(n,m)` – csupa 1-esből álló $n \times m$ -es mátrix
- `zeros(n)` – ugyanaz, mint a `ones`, csak nullákkal
- `rand(n)` – n hosszú vektor 0-1 közti véletlen számokkal feltöltve (intervallum: [0;1] !!)
- `diag(A, k)` – a paraméterként átadott mátrix diagonális elemeiből vektort készít (vektor elemei a főátlóbeli elemek lesznek)
- `eye(n)` – $n \times n$ -es egységmátrixot készít
- `find(X < 10, k)` – ugyanaz, mint a vektoroknál
- *beépített fv.-ek vektorokon (`sin`, `abs`, `exp`, `round`, `stb.`) – értelemszerűen (pl: $\sin(X)$)*
- `sum(B,k)` – mátrix elemeinek összege k dimenzió mentén (pl: `sum(B, 2)` soronként összeadja a számokat és egy oszlopvektort ad vissza), `prod(B,k)` – vektor elemeinek szorzata k dimenzió mentén, `mean(B,k)` – v átlaga ... , `min(B, [],k)` – legkisebb elem a k-dik dimenzió mentén, `max(B, [],k)` – legnagyobb elem k-dik dimenzió mentén (megj: alapértelmezetten oszloponként végzi a műveleteket)
- *elemenkénti műveletvégzés ($A.*B$, $A.^2$, `stb.`)*
- `reshape(X, n, m)` – X mátrixot átalakítja $n \times m$ -es mátrixszá.

Egyenletrendszerek:

- A mátrixok körében a szorzás nem kommutatív, ezért kétféle osztás definiálható:
 - bal osztás: $A \setminus B$ azt az X mátrixot jelenti, amelyre $A * X = B$ azaz
 - $A \setminus B = A^{-1}B$
 - jobb osztás: A / B azt az Y mátrixot jelenti, amelyre $Y * B = A$ azaz
 - $A / B = AB^{-1}$
- MATLAB-ban van beépített inverz számoló: `inv(...)`, de ha kifejezetten lineáris egyenletrendszert akarunk megoldani, akkor sokkal célszerűbb a 'bal osztás' operátorával dolgoznunk:
 - $A * x = b \gg x = \text{inv}(A) * b$ hanem: $x = A \setminus b$

Polinomok:

- gyökök kiszámítása: `roots(P)`;
- kiértékelés adott pontban: `y0 = polyval(P,x0)`;
- kiértékelés sok pontban: `x = -1:0.01:1`; `y = polyval(P,x)`;

- polinom létrehozása a gyökeiből: $r = [-1 \ 1]$; $P = \text{poly}(r)$;
- polinom illesztés: $P = \text{polyfit}(x_vektor, y_vektor, fokszam)$;

Deriválás, integrálás:

- $\text{diff}(t)$ – t vektorban található szomszédos elemek különbségét eltárolja egy vektorban. Megj: a kapott vektor elemszáma eggyel kisebb, mint a bemeneti vektor elemszáma
- *differenciahányados*: $f'(x_i) = \frac{f(x_i) - f(x_{i+1})}{x_i - x_{i+1}} = \frac{\text{diff}(\text{értékek})}{\text{diff}(\text{tartomány})}$
- $\text{trapz}(t, y)$ – t tartomány fölött kiszámolja az y vektorban tárolt értékek integrálját trapéz-szabály szerint
- $\text{cumsum}(y) \cdot \text{res}$ – y függvényértékek integrálját számolja ki, ahol res a mintavételezések köze,
- $\text{cumsum}(y) \cdot \text{res}$ – ugyanaz, mint a kumulált összeg, csak trapézsabály szerint
- $\text{cumtrapz}(t, y)$ – y értékek integrálját kiszámolja t tartomány fölött kumulált összeg trapézsabály alapján
- $\text{integral}(y, a, b)$ megadja y függvényérték-vektor elemeinek integrálját a és b indexű elemek közt.

Képek betöltése, kirajzolása:

- colormap – betöltött grafikonok színsémáját állítja be. Lehetséges értékei:

parula	
jet	
hsv	
hot	
cool	
spring	
summer	
autumn	
winter	
gray	
bone	
copper	
pink	
lines	

colorcube	
prism	
flag	
white	

- `imagesc` – átskálazza a változóként tárolt képet vagy grafikont. Mi csak a képek/grafikonok megjelenítésére használjuk.

Egyéb:

- `pause(t)` – megállítja a program futását t másodpercig. Paraméter nélkül billentyűlenyomásig vár.
- `error('Szöveg')` – hibaüzenetet dob, megmondja hol és hanyadik sorban történt a hiba és a script futása megáll.
- `clc` – Command Window törlése
- `clear all` – változók törlése
- `load 'fájlnév', save 'fájlnév'` – változók betöltése illetve elmentése fájlba
- `isequal(X, Y)` – igazgal tér vissza, ha X és Y tökéletesen megegyeznek

3D ábrázolás:

- `meshgrid(a:b, c:d)` – létrehoz térhálót
- `surf(x, y, z)` – folyamatos felületű 3D-s grafikon
- `mesh(x, y, z)` – térhálós felületű 3D grafikon
- `surfc(x, y, z)` – folyamatos felületű 3D grafikon + alatta látszanak a szintvonalak
- `meshc(x, y, z)` – térhálós felületű 3D grafikon + alatta látszanak a szintvonalak
- `contour(x,y, z, k)` – szintvonalak 2D-ben, a negyedik opcionális paraméter (k) a szintvonalak sűrűségét adja meg.
- `contour3(x,y, z, k)` – szintvonalak 3D-ben, a negyedik opcionális...
- `contourf(x,y, z, k)` – szintvonalak 2D-ben, a szintvonalak által közrezárt területek színezettek. A negyedik...
- `quiver(x,y, u, v)`, `quiver3(x,y,z, u,v,w)` – 2 és 3D-s vektorok ábrázolása, ahol (x,y) illetve (x,y,z) a vektorok kezdőpontjai, (u, v) és (u,v,w) pedig az irányvektoraik. Általában (x,y) mátrixot `meshgrid`-del állítjuk elő: `[x,y] = meshgrid(5:0.5:10, 5:0.5:15)`.
- `clabel` – szintvonalak feliratait lehet bekapcsolni bemeneti paramétereként a szintvonalak mátrixát kéri ezért így lehet használni:

```
[C,h] = contour(x,y,z);
clabel(C,h)
```
- `colorbar` – bekapcsolja az oldalsó színskálát (paraméterként be lehet állítani a színskála helyét: 'north', 'south', 'east', 'west', 'northoutside', 'southoutside', 'eastoutside', 'westoutside')
- `view(Az, El)` – 3D-s grafikonok nézőpontját lehet beállítani (Az = azimuth, El = elevation)

Cellatömbök: Olyan adattípus, melyet különböző típusú és/vagy méretű változók tárolására használhatunk. Fontos, hogy az egyes cellákban teljesen eltérő elemeket tárolhatunk, akár további cellatömböket is.

- `cell(n,m)` – $n \times m$ -es üres cellatömb létrehozása. Ha csak egy paramétert kap, akkor négyzetes $n \times n$ -es tömböt csinál. Akár többdimenziós cellatömb is létrehozható így.
- *elemeinek indexelése: Cellatömb elemeinek indexelése a `{ }` zárójelekkel, rész-cellatömb indexelése a `( )` zárójelekkel történik. Magyarul, ha `{ }` jelekkel hivatkozunk elemre, akkor az adott cellában tárolt változónak megfelelő típusú elemet kapunk, ha viszont `( )` zárójeleket használunk, akkor egy 1×1 -es cellatömböt kapunk.*
- *létrehozása ismert elemekkel: pl: `C = { 1, 2, 3; 'text', rand(5,10,2), {11; 22; 33}}`*
- `cellplot(c)` – grafikonablakban megjeleníti a `c` cella tartalmát legalább a tárolt változók típusát feltüntetve

Struktúrák: A cellatömbökhöz hasonlóan különböző típusú és/vagy méretű változók tárolására használható adattípus azzal a különbséggel, hogy a tárolt adatok névvel ellátott mezőkbe kerülnek (hasonlóan pl a C nyelv `struct` típusához).

- `pl: hallgato.nev = 'valami szöveg';
hallgato.szuletesi_datum = '1995.01.01.'
hallgato.tanulmanyi_atlag = 5.00`

Fájlkezelés:

- `filesep` – a futtató operációs rendszer szerinti fájlvonal-elválasztót adja vissza. Ez Windows alatt `'\'`, Linux alatt viszont `'/'`
- `fID = fopen('file_path', 'r')` – elérési útvonal alapján megnyit egy fájlt olvasásra (ha `'w'` lenne a második paraméter, akkor írni lehetne bele). Lehet relatív útvonalat is megadni. Pl a `./szoveg.txt` fájlt az alapértelmezett mappájában fogja keresni (ahova a `.m` fájlokat akarja mindig menteni). Visszatérési értéke a fájl azonosítója.
- `fclose(fID)` – fájl bezárása
- `fprintf(fID, formatSpec, adatok)` – ugyanúgy működik, mint a szövegkiíratásnál, csak meg kell adni első paraméterként a fájl azonosítóját
- `A = fscanf(fID, formatSpec)` – a `formatSpec` szerint olvas be értékeket az A-ba adatfájlból.
- `A = textscan(fID, formatSpec)` – a `formatSpec` szerint olvas be értékeket az A-ba formázott szöveget tartalmazó fájlból. Az `fscanf`-hez képest annyi a különbség, hogy ez alkalmas formázott szöveget beolvasni és a szövegből szétválogatni az adatokat a `formatSpec` szerint.
 - Pl ezt be tudja olvasni egy fájlból

```
09/12/2005 Level1 12.34 45 1.23e10 inf Nan Yes 5.1+3i
10/12/2005 Level2 23.54 60 9e19 -inf 0.001 No 2.2-.5i
11/12/2005 Level3 34.90 12 2e5 10 100 No 3.1+.1i

fileID = fopen('scan1.dat');
C = textscan(fileID, '%s %s %f32 %d8 %u %f %f %s %f');
fclose(fileID);
```


- `data = fread(fID, beolvasando_adatok_szama, adatok_tipusa)` – bináris fájlból olvas be (aminek általában .bin a kiterjesztése, és nem lehet szövegszerkesztővel megnyitni). A `beolvasando_adatok_szama` lehet inf is, akkor az összes adatot beolvassa.
- `fwrite(fID, kiirando_ertek, ertek_tipusa)` – binárisan fájlba ír. Második paraméterként stringet vár (pl: 'double').

Vezérlő szerkezetek:

<pre>if feltétel1 parancsok1 elseif feltétel2 parancsok2 else parancsok3 end</pre>	• Nincs zárójelezés, az adott blokk végét az end jelzi. • A feltétel logikai értékét vizsgálja (ami nem 0, az igaz). • Relációs operátorok (==, ~=, <, >, <=, >=) • Logikai operátorok (&, &&, , , ~, xor, all, any)
<pre>for n = 1:10 parancsok end</pre>	• Ismert számú iteráció elvégzésére. • Nincs zárójelezés, az adott blokk végét az end jelzi. • A ciklusváltozót sorvektorként definiáljuk, a ciklus törzsében értéke az aktuális elemnek megfelelő skalár. • A ciklusváltozó tetszőleges sorvektor lehet (pl. [1 3 7 5 6]).
<pre>while feltétel parancsok end</pre>	• Ismert számú iteráció elvégzésére. • Nincs zárójelezés, az adott blokk végét az end jelzi. • Nincs explicit módon megadott ciklusváltozó. • Figyeljünk a végtelen ciklus elkerülésére!
<pre>in = input('Írjbe egyszámot: '); switch in case 0 disp('Nullát írtál be.');</pre> <pre>case 1 megoldas = 2*pi*exp(3.2); disp(megoldas);</pre> <pre>case {2, 5} disp('A bemenet 2 vagy 5.');</pre> <pre>otherwise disp('Nem jó értéket adtál meg, próbáld újra...');</pre> <pre>end</pre>	
<pre>function kimenet = peldafv(bemenet1, bemenet2) %% Peldafuggveny help bejegyzese. % A ket bemeno parameter % tetszoleges szam lehet, a % kimenet ezek osszege. kulonbseg = bemenet1 - bemenet2; kimenet = bemenet1 + bemenet2;</pre>	• .m kiterjesztés, ○ ne kezdődjön számmal a fájlnev, ○ ne legyen benne space, ○ ne egyezzen meg beépített függvény nevével (pl. plot.m) • function kulcsszóval kezdődik, end zárja le • bemenő paraméterek és lehetséges kimenetek • saját, lokális scope (a nem visszatérési értéként) • megadott változók csak a függvény futása alatt

end	léteznek)
-----	-----------

Esettanulmányok:

Virtuális műtét:

```
% adatok betöltése
load anat;
% az összes szelet megjelenítése

figure(2)
colormap gray;

for ind = 1:size(anat,3)
    szelet = anat(:, :, ind);
    imagesc(szelet);
    axis off;
    pause(0.02)
end
```

Ház forgatása billentyűnyomásra

```
load house.mat % ház képét egy H nevű változóba betölti

figure(3);
for ang = 0:15:90
    % aktuális forgatási szög
    phi = ang;

    % aktuális forgatási matrix
    R = [cosd(phi) -sind(phi);
         sind(phi) cosd(phi)];

    % forgatás elvégzése
    HR = house*R;

    % kirajzolás
    plot(HR(:,1),HR(:,2), 'LineWidth', 3);
    xlim([-10 10]);
    ylim([-10 10]);
    title(strcat('Forgatás ', num2str(ang, 4), ' fokkal'), ...
          'FontSize', 12, 'FontWeight', 'bold');

    % a futás megállítása tetszőleges billentyű lenyomásaig:
    pause;
end
```

Illesztés, deriválás:

```
%% Betöltés, Illesztés
load polinom
meresiPozicio=meresiPozicio;
mertErtekek=mertErtekek;
% Illesztett polinom együtthatók
polinomEgyutthatokHatodfokra = polyfit(meresiPozicio,mertErtekek,6);

% Polinom értékei a [-4;8] intervallumon es kirajzolás
```

```
szazPont=linspace(-4,8,100);
szazPontosErtekekHatodfokra =
polyval(polinomEgyutthatokHatodfokra,szazPont);

figure(1)
plot(szazPont,szazPontosErtekekHatodfokra,'r.-')

%% Numerikus derivalt
% Kolunbsegek kiszamitasa
% Ertelmezesi tartomany
dSzazPont = diff(szazPont);
% Ertekkeszlet
dSzazPontosErtekekHatodfokra = diff(szazPontosErtekekHatodfokra);

% Differencia hanyados
differenciaHanyadosSzazPontos = dSzazPontosErtekekHatodfokra./dSzazPont;

%% Derivalas egy adott pontban
% Derivalt szamitasa a t0=6 helyen
t0 = 6;
% Fuggveny ertek
y0 = polyval(polinomEgyutthatokHatodfokra,t0);
% a derivalas "felbontasa"
dt0 = 1E-6;

% t0 koruli kornyezet
tTartomany = [t0-dt0 t0+dt0];
% a fv. ertekei ugyanitt
yTartomany = polyval(polinomEgyutthatokHatodfokra,tTartomany);

%kulonbsegek
dtTartomany = diff(tTartomany);
dyTartomany = diff(yTartomany);
% derivalt
differenciaHanyados = dyTartomany/dtTartomany;

% kirajzolas
figure(2)
plot(t0,y0,'ko')
plot([t0-1 t0+1],[y0-differenciaHanyados y0+differenciaHanyados],'g')
legend('10 pontos',...
      '100 pontos',...
      'Derivalasi hely', ...
      'Erinto egyenes',...
      'Location','SouthWest')
```

Integrálás:

```
%% Osszeadassal
integralOsszeadassal = sum(szazPontosErtekekHatodfokra)*(szazPont(2)-
szazPont(1));
% Kirajzolas
figure(4);
hold on;
bar(tizPont,tizPontosErtekekHatodfokra,1,'w','EdgeColor','b','LineStyle'
,'-');
plot(szazPont,szazPontosErtekekHatodfokra,'r.-');
```

```
%% Trapezszal
integralTrapezzal = trapz(tizPont,tizPontosErtekekHatodfokra);

% Kirajzolas
figure(5);
plot(szazPont,szazPontosErtekekHatodfokra,'r-');
stem(tizPont,tizPontosErtekekHatodfokra,'b-');

%% Anonim fuggveny segitsegevel
% Anonim fuggveny létrehozasa
hatodfokuPolinomFuggveny = @(x) polyval(polinomEgyutthatokHatodfokra,x);

% Integralas
integralFuggvennyel =
integral(hatodfokuPolinomFuggveny,gyokok(6),gyokok(1));

%% Kiiratas
fprintf(['Numerikus integralas eredmenye:\n\tOsszeadassal: %3.3f\n\t'...
'Trapez szaballyal: %3.3f\n\tFuggvennyel: %3.3f\n\tAnalitikusan:
%3.3f\n'],...
integralOsszeadassal,integralTrapezzal,integralFuggvennyel,analitikusan)
;
```

Bölcsesség:

- Integrálásnál a sima összeadást ne használjuk
- Vektorokhoz a trapéz szabály
- Függvényekhez (szögfüggvények, polinomok) pedig az integrálfüggvényt

```
%% +1: kumulált integrálösszeg -- integrálfüggvény
% vizsgált intervallum
res = 0.001;
x = 0:res:pi/2;
% alap kumulált összeg (fontos beszorozni a lépésközzel,
% mivel a cumsum csak a fv. értékeit adja össze)
z3 = cumsum(sin(x))*res;
% az eredményvektor utolsó eleme megadja az adott intervallumra
% vonatkozó integrál (a görbe alatti terület) értékét
z3(end)
% kumulált összeg trapézsabály alkalmazásával (ezt ajánlott használni)
% 1-es lépésközt feltételez
z4 = cumtrapz(sin(x))*res;
z4(end)
% így az x határozza meg a lépésközt, nem kell szorozni
z5 = cumtrapz(x,sin(x));
z5(end)
```

Differenciál egyenletrendszerek:

1. Külön megírt függvénnyel:

```
function lab07_pelda3_matlab2015
% elsorendu, ketvaltozos differencialegyenlet megoldasa,
% folyadekok keveresekor a koncentracioszintek viselkedese

format long;

% az ODE megadasa kulon fv.-ben (chem.m) tortent
[t y] = ode45('chem',[0 0.5],[0 1]);
```

```
% VAGY:
% [t y] = ode45(@chem,[0 0.5], [0 1]);

% VAGY: (ha ugyanebben a fájlban van a függvény)
% [t y] = ode45(@(t,y) chem(t,y),[0 0.5], [0 1]);

end
```

```
----- külön fájl -----
function dydt = chem(t, y)
% folyadékok keverésekor a koncentracioszintek viselkedese.
% maga a diffegyenlet:

% y - állapotváltozó
dydt = zeros(2,1);

% dA/dt
dydt(1) = -10*y(1) + 50*y(2);
% dB/dt
dydt(2) = 10*y(1) - 50*y(2);

end
-----
```

2. Anonim függvénnyel (+ fázisgörbe):

```
function lab07_pelda5_matlab2015
% elsorendu, ketváltozos differencialegyenlet megoldasa,
% Lotka-Volterra ragadozo-zsakmany modell
% 2015. 04. 18.

format long;

% környezeti kapacitások (eltartókepesseg)
mu1 = 200; % zsakmany
mu2 = 300; % ragadozo
% a rendszert leiro diffegyenlet-rendszer
PredPrey = @(t,y) [(1-y(2)/mu2)*y(1);
                   -(1-y(1)/mu1)*y(2)];

% kezdeti ertekek
y0 = [100; % zsakmany
      150]; % ragadozo

% megoldas
[t_pp y_pp] = ode45(PredPrey, [0 20], y0);

% kirajzolas
figure;
subplot(2, 1, 1);
hold on;
plot(t_pp, y_pp(:, 1), 'g', 'LineWidth', 2);
plot(t_pp, y_pp(:, 2), 'b', 'LineWidth', 2);
title('Predator-Prey Modell', 'FontSize', 14);
xlabel('t', 'FontSize', 12, 'FontWeight', 'bold');
ylabel('egyedszam', 'FontSize', 12, 'FontWeight', 'bold');
legend('zsakmany', 'ragadozo');

% fazisgorbe
subplot(2, 1, 2);
```

```
plot(y_pp(:,1), y_pp(:,2));  
title('Fazisgorbe', 'FontSize', 14);  
xlabel('zsakmanyok szama', 'FontSize', 12, 'FontWeight', 'bold');  
ylabel('ragadozok szama', 'FontSize', 12, 'FontWeight', 'bold');  
  
end
```

Fájlkezelés:

1. Kiírás (fprintf)

```
%% formázott szöveg kiírás  
  
% kiirando jel generalasa  
% mintaveteli frekvencia  
Fs=1000; % Hz  
% idovektor  
t=0:1/Fs:10; % s  
% körfrekvencia  
f=5; % Hz  
% szinusz jelalak  
s=sin(2*pi*f*t);  
  
% az adott helyhez kepest vett relativ cimzes  
% (lehet abszolut is, teljes utvonallal)  
fs = filesep;  
DIR_PATH=['.' fs];  
  
% a kiirando fajl neve  
filename='szinusz_fprintf.txt';  
  
% a fajl eleresi utvonala (ha csak a fajlnevet  
% adom meg, az aktualis könyvtárba menti)  
file_path=[DIR_PATH filename];  
  
% fajl megnyitása írásra, ez után az fid-val  
% hivatkozok erre a fajlra  
fid=fopen(file_path, 'w');  
  
% header írasa, hogy tudjuk, mi van a fajlban  
% pl.: Szinusz (Fs = 1000)  
fprintf(fid, ['Szinusz (Fs = ' num2str(Fs) ' ) \n']);  
fprintf(fid, 't sin \n');  
  
% az írás után nyitva marad a fajl, ezért írhatok meg bele formázott  
adatot  
  
% írjuk bele a kiszámolt szinusz függvényt  
fprintf(fid, '%5.2f %4.4f\n', [t;s]);  
  
% fajl bezarasa - FONTOS, ne felejtsuk el!  
fclose(fid);
```

2. Beolvasás (fscanf)

```
%% Fajlból olvasás formázott szöveggént 1 (fscanf)  
% az fscanf csak az alap formázó  
% karaktereket ismeri (lásd HELP)
```

```
% a beolvasando fajl neve (amit
% az elobb kiirtunk)
filename='szinusz_fprintf.txt';

% a fajl eleresi utvonala
file_path=[DIR_PATH filename];

% fajl megnyitasa olvasasra
fid=fopen(file_path);

% fajl beolvasasa formazott
% szovegkent
% eloszor a header beolvasasa
% stringkent
Sheader=fscanf(fid,'%s',6); % 6 darab sztringet olvas be
% majd az adatok beolvasasa
% fixpontos szamkent
Sdata=fscanf(fid,'%f %f',[2 inf]); % [m,n]: Read at most m*n elements
in column order. n can be inf, but m cannot.

% fajl bezarasa
fclose(fid);

% beolvasott adatok kirajzolasa
figure;
plot(Sdata');
legend('t','sin');
title(Sheader);%% Fajlbol olvasas formazott szovegkent 1 (fscanf)
```

3. Beolvasás (textscan)

```
%% Fajlbol olvasas formazott szovegkent 2 (textscan)
% a textscan-nek lehet regularis
% kifejezest is adni (lasd HELP)
%
% EESS
%
% a kimenetet cell-array-be teszi

% a beolvasando fajl neve (meg
% mindig ugyanaz)
filename='szinusz_fprintf.txt';

% a fajl eleresi utvonala
file_path=[DIR_PATH filename];

% fajl megnyitasa olvasasra
fid=fopen(file_path);

% fajl beolvasasa cellatombbe
% header beolvasasa
Sheader_ts=textscan(fid,'%s',6);
% adatok beolvasasa
Sdata_ts=textscan(fid,'%f %f');

% fajl bezarasa
fclose(fid);

% beolvasott adatok kirajzolasa
tt = Sdata_ts{1};
```

```
data = Sdata_ts{2};

% cim konvertalasa:
abracim = cell2mat(Sheader_ts{1}(:)'); % egy elemu cell-array,
melyben
% stringek vannak egy oszlopban... ezt meg karakter-matrix formatumra
% alakitjuk a cell2mat-tal

figure;
plot(tt,data);
title(abracim);
```

4. Beolvasás (fread)

```
format long;

%{
% adatfajl eloallitasa:
P = [180, 190, 130, 170, 0, 6];
filename='lab10_pelda2_adat.bin';
fs = filesep;
dir_path = ['.', fs];
file_path=[dir_path, filename];
fid=fopen(file_path,'w');
fwrite(fid, P, 'double');
fclose(fid);
return;
%}

filename='lab10_pelda2_adat.bin';
fs = filesep;
dir_path = ['.', fs];
file_path=[dir_path, filename];
fid=fopen(file_path);
d = fread(fid, 6, 'double');
fclose(fid);

p = d(1);
q = d(2);

modell = @(t,y) [(1-y(2)/q)*y(1);
                 -(1-y(1)/p)*y(2)];

y0 = [d(3);
      d(4)];

tspan = [d(5) d(6)];

[T Y] = ode45(modell, tspan, y0);
```